

קריאה בלתי-זהירה של יו"ר הסתדרות הסטודנטים נתנה את האות להסתערות כללית של מפא"י באוניברסיטות

בתל-אביב ובחיפה, קראו „אנו לא אדישים לממשלת טיפשיים“ וכן „אשכולי פטר את ספיר ולן אתריו“ (העולם הזה 1526/7/8). בצמרת המדינה הובנה מיד חומרת הניינים. לפתע נזכרו כולם בהפגנות הנד עמות שאירעו רק חצי שנה קודם לכן, כי שסטודנטים התנגשו במשטרה, בעת ביקורו של אדנאור בארץ (העולם הזה 1497). מי שחשב אז כי זו סתם התפרצות מיקרית, שינה לפתע את דעתו. עניין נקי שר לעניין, ואור אדום נדלק. התמונה הושלמה עלידי פרשת ניצוצ.

הבקשה של ראש-הממשלה לפני מוסדות הסתדרותם. וכך באמת עשו. כי בלב הניינים, כמו בלב רבים מעמיתיהם, קינן כבר מזמן הסבך מסויים: „תמיד תר קפים אותנו שאנחנו אדישים לבעיות הדינה והחברה, ושנחנו מסתגרים רק בדינה אמותינו. לכן שמחנו להיענות לבקשת אשכול. כבר מזמן רצינו להתקרב לבעיות המדינה, לחתום את דעתנו בשאלות פוליטיות וחברתיות, ולדון עם צמרת הדינה ואישי-ציבור על עניינים אקטואליים.“ זמן מה לאחר אותה פגישה נשלחה הו-

עלם בהפגנת ענק נגד העלאת שכר הלימוד, בהשתתפות 12,000 סטודנטים, בדרך מקריית-האוניברסיטה אל משרד ראש-הממשלה. מימין לשמאל: דבורה רוטשטיין, סגן יו"ר הסתדרות הסטודנטים בירושלים, יוחאי יצחק, יו"ר הסטודנטים באוניברסיטת בראילן, ועלם דוברונסקי

אשכול נגד הסטודנטים

והמאבק שהתנהל בין הסטודנטים לבין הצינורה, סביב הקאריקטורה שנפסלה. „זה כבר לא צחוק“, לחשו יועצי ראש-הממשלה, עדי יפה ואהרון כידן, על אוניו.

★ ★ ★
„יכול להיות גרוע יותר“

כך נקדע לפני שבועיים שרה-אור אל אולם גדוש סטודנטים, בבנין צירציל בסניגין בחיפה. אגודת הסטודנטים הומינה אותה, והוא נענה מיד. הוא התקבל

מנה רשמית אל לוי אשכול. חתם עליה לא אחר מאשר אותו עלם דוברונסקי, בעל קריאת-הביניים.

כעבור שלושה חודשים, בחודש אוקטובר, 1966, נפגש עלם עצמו עם אשכול. לדיון בי-שאלת שכר-הלימוד באוניברסיטה. אשכול הזכיר שוב, כי הוא רוצה בהזמנת הסטודנטים. השיב לו אז עלם: „מכבוד ראש-הממשלה, אנחנו כבר שלחנו לך הזמנה.“

בחדר נוכח גם עדי יפה, יועצו של אשכול האחראי, בין השאר, גם על יומנו וסדר-

ראש-הממשלה, אתה משקר ביו-עין! קרא סטודנט ירושלמי שממן לעברו של לוי אשכול, שניצב אותה שעה על בימת אולם ויז, באוניברסיטה בירושלים.

הקריאה הזו, שבקעה מן המושבים ה-אחוריים, ביום השני שעבר, הידרה מקצה האולם עד קצה, התפשטה משם החוצה, פלשה אל כל יומני המדינה, העסיקה מאז עסקני סטודנטים, אנשי מפלגות ו-שרי-ממשלה.

בעל הקריאה, סטודנט ממושקף בשם עלם דוברונסקי, מצא את עצמו במרכז של סערה ציבורית. הוא מכהן אמנם בתפקיד יו"ר הסתדרות הסטודנטים של האוניברסיטה העברית בירושלים, אך מעולם לא התבלט כי איש רב מתפרע, או כצעיר חסרי-מעצורים. דחא ההיפך הוא הנכון.

הוא לומד עתה בשנה השלישית בפאקו-

על כך שהם שובתים ומפגינים רק על נושאים הקרובים לכיס ולמעמד. עתה הם מותקפים על כן שהם מתערבים בעניינים לא להם. יומי ההתקפה הנוכחית: צמרת מפא"י, שהחליטה להשתלט על מוסדות הסתדרות הסטודנטים.

תחילה בנימוס ובהקשבה, ונראה היה כי ה-פגישה תסתיים ברוח טובה. אך קרוב לאלף הסטודנטים, שניקצו ל-שמע את שרה-אור, איבדו ברגע מסויים את שלותם. „הוא העליב את האינטליגנציה שלנו בתשובותיו“, ציינה אחת המאזינות, מהגדת-בניין לעתיד. „אי-אפשר היה לעבור על סיגנון כזה לסדר-היום.“

למשל: כשנשאל ספיר, „כראש מערכת הבחירות של המערך וכשר-האוצר“, כמה מיליונים של לירות הזרימה רשימתו לשוק, ערב הבחירות לכנסת, ענה: „איני יודע!“ כשנשאל מה לדעתו הפתרון לבעיית ה-אבטלה, ענה: „יכול להיות גרוע יותר!“ קריאות הבו הרמות שהושמעו באותו מיפגש לא זכו לתיאור מדויק ונרחב ב-עתונות, אולי בגלל פעילותו החרוצה של דוברו של ספיר, דן הלפרין. הוא התקשר עם מוסדות הסטודנטים ועם עתונאים, ב-קש לרכז את הרושם הקשה. אולם הופעת ספיר נרשמה בזכרון ה-סטודנטים כתמורר ביחסים עם צמרת ה-מדינה, כי עד אז לא נטו שרי מפא"י ל-

בוקרו הסטודנטים נושאים הקרובים לכיס ולמעמד. עתה הם מותקפים על כן שהם מתערבים בעניינים לא להם. יומי ההתקפה הנוכחית: צמרת מפא"י, שהחליטה להשתלט על מוסדות הסתדרות הסטודנטים.

יומו של ראש-הממשלה. אשכול ניפנה אליו לרגע ושאל אותו אם אכן התקבלה הזמנה כזו במשרד. יפה אישר את הדבר. כל זה קרה לפני חמישה חודשים, בלישכת ראש-הממשלה בירושלים, מהלך דקות ספורות מאותו אולם ויז, שבו נפגשו בשבוע שעבר אותם הגיבורים, אך באחירה שונה.

★ ★ ★

„זה לא צחוק“

ביתניים החלו רוחות חדשות מגי-שבות במסדרונות האוניברסיטות. גם בירושלים וגם בתל-אביב. אפילו בסניגין בחיפה, שנחשב כמוסד לחינוך הגבוה ה-שקט ביותר בישראל. בפעם הראשונה בתולדות המדינה ה-עיפו הסטודנטים פנים כלפי המישטר, ב-תערובת האופיינית להם: חצי בצחוק ו-חצי ברצינות. קצת כבדיות וקצת ב-סיסמות אנטי-שלטוניות חריפות. זה קרה בשלהי 1966, במאבק הגדול של הסטודנטים נגד העלאת שכר-הלימוד. 44 אלף רגליים צעירות הפגינו בירושלים,

על ביקר בארץ הקאנצלר לשעבר של מערב-גרמניה, כשהותקפו הסטודנטים על ידי המשטרה במשך שנים רבות

לסה למשפטים, ידוע כשקט וחייכני. לתפקיד דו הנוכחי לא הגיע דרך קאריירה מפלגתית רבת-תככים, אלא עלידי הצטרפות לרשימת הסטודנטים הבלתי-מפלגתית שנחלה לפני ש-נתיים ניצחון בבחירות, טיאטא ממוסדות הסתדרות הסטודנטים את עסקני מפא"י, ש-היו עד לאותה שעה בעמדות השלטון.

והקא עובדה זו היא המכרעת בסיפור השבוע: קריאת-הביניים החריפה שלו משמ-שת עתה נשק בידי המפא"יניקים הצעירים, במאבקם לכיבוש הסתדרות הסטודנטים.

★ ★ ★
„מסוגרים בד"ת אמותינו“

לפני שמונה חודשים, ביולי 1966, התקיימה פגישה בין נציגי הסטודנטים לבין אשכול. על הפרק עמדה אז שאלה אחת: מדיניות הממשלה בייחס לסיסות השכר, ש-עניינה זמן ממושך עוד קודם לכן את הסטו-דנטים בישראל בגלל חילופי סטודנטים בעולם. באותה הזדמנות ביקש אשכול להופיע לפני הסטודנטים, ושני בני-שיחו, הסטו-דנטים אלכס גור-אריה ואדי קאופמן, השי-בו לו בחיוב נלהב. הם הבטיחו להביא את

הכנסת השכר
שנערכה ב-תל-אביב, בה הושמעו ונישאו סיסמות נגד המישטר ונגד לוי אשכול ופינחס ספיר במיוחד. הפגנת תל-אביב הייתה אחת משלוש ההפגנות הגדולות, בשלוש הערים הגדולות. הפגנה זו שימשה אות-אזהרה למפא"י.